

הספד על אמא רחל ב"ק (פראיליך)

בתחילת 1939 התמרדה אמי בת ה 16 נגד הוריה שברחו לקרובי משפחה בצ'כוסלובקיה ועלתה עם "עלית הנוער" (בהדרכתו של טדי קולק) בטרנספורט האחרון שאושר ע"י הנאצים דרך טרייסט (איטליה) באונייה "גלילה" לחיפה. בפתח תקווה, במקום שעומד היום ביה"ח "בלינסון", היא למדה עברית וחקלאות. אחרי ההכשרה הגיעה אמי למושב קטן ("חומה ומגדל") בשם "שורשי" (היום "הזורעים"). והצטרפה לקבוצת נערות (ביניהם בתם של רחל וזלמן שז"ר- לימים נשיאה השלישי של מדינת ישראל). מכיוון שבשורש לא היתה עבודה, נשלחה אמי לעבודות חוץ בביה"ח לשימורים ומיצים "אשד" באשדות יעקב ושוכנה באוהל ליד חורשת הדקלים ה"ווינגטונים"- בנין המרפאה לשעבר. בסוף 1942 הכירה אמא את אבי פרנץ ז"ל וב- 12.02.43 התחתנו ב"ק"יבוץ. החתומים והמלווים של הורי היו: מאיר שטרן, הלל וחיים ליבוביץ, בוגיה וראובן שפיצר. ב"ק"יבוץ נולדנו אחותי תמר ואני, וכאן העברנו את ילדותנו ונעורינו עד אחרי הצבא.

למרות המום בליבה, חייה אמי חיים מאושרים בעמק הקודח, עד כמעט יומה האחרון וציינה את התעקשותו של אבא להישאר ב"ק"יבוץ שנתנו לאמא, בעיקר בשנותיה האחרונות, חיי תרבות, שלווה ובטחון כלכלי, בעקר אחרי הסתלקותו הפתאומית של אבי לפני 26 שנה!

בדירתה הצנועה שבה אני כותב שורות אלו, חייה אמי 51 שנה ולא שינתה מאומה מאז מות אבי. חברים שנכנסים לנחמנו אומרים שהדירה היא כמו "מוזיאון" של הקיבוץ שהיה ואיננו עוד.

בדירתם של הורי התנהלו חיי התרבות של הגרעין "הקשה" של ה"ייקים"- דוד וגיטה ברמן, צבי הוימן, זהבה ונחום שיפר, צבי גולדברג, יפה וצבי פז, שרה ובנימין ברמל, מיכאל בן ארצי, צילה ואליהו כהן, אלן וחנן רייכמן (רימון) ועוד טובים אחרים. משנות ה-60 המאוחרות התחילו להגיע מאות מתנדבים, תחילה משוויץ (קטי רוזן מברן בירתה של שוויץ היא נציגת המתנדבים בהלוויה), אח"כ מאוסטריה ולבסוף מגרמניה. אמי ואבי אירחו אותם שנים ארוכות והם, כשאר חברי הקיבוץ נהנו מהעוגות הנפלאות של פרנץ אבי. עד כמעט יומה האחרון של אמי, היא ואני המשכנו לשמור עמם קשר, בנוסף לעשרות ידידיה למכתבים שנכתבו בכתב ידה!

אמא ידעה להעסיק את עצמה בצורה שמעוררת כבוד: פתרה תשבצים, קראה מאות ספרים שברוריה המליצה לה, נסעה עם אלתר אופיר ונטע לקונצרטים בבית שאן, עמליה "סחבה" אותה לסרטים במסגרת מועדון "הסרט הטוב" ביבית גבריאל, בנוסף להצגות הרבות שהן חוו ביחד. לכולם תודה רבה ממני.

למרות גילה המופלג המשיכה אמא לשפר את האנגלית והצרפתית שלה במרכז לקשיש ליד אפיקים, רכשה מחשב נייד ולמדה בחוג מחשבים. השנה רצתה אמי לנסוע (בפעם האחרונה) לוינה ואח"כ להמבורג לראות את נכדותיה ונינה אך לא זכתה לכך..

אמא השאירה את אחותי תמר, אותי עם נכדותיה שרה ונעמי ושני נינים: לינוס ולאה.

ברצוני להודות מקרב לב לעוזרת הנפלאה מדרום הודו פרסייליה, שטיפלה נפלא ובאהבה רבה באמי רחל. היא נתנה לה לגמור את חייה בכבוד ובשלווה.

כמו כן ברצוני לבקש סליחה מאשתי אילנה ובני איתמר, על ש"הזנחתי" אותם ואת רוב זמני בארץ הקדשתי לאמי.

לבסוף רוצה אני להודות לכם, שבאתם לחלוק את הכבוד אחרון לאמי שחיה באשדות כ- 70 שנה!

תהייה נשמתך צרורה בצרור החיים,

בנד ראובן

רחל ב"ק ז"ל

את השם ב"ק אימצו פרנץ ורחל
לזכר בני משפחותיהם שנספו בשואה.
ראשי התיבות ב"ק מציינים
בני קדושים